

Бел

ПРОЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЕДНАІЦЕСЯ!

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАУ БЕЛАРУСІ І КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА
ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР

№ 10 (921)

Субота, 7 сакавіка 1953 года

Цана 50 кап.

Ад Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Совецкага Саюза, Совета Міністраў Саюза ССР і Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР

Да ўсіх членаў партыі,
да ўсіх працоўных Совецкага Саюза

Дарагія таварышы і сябры!

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Совецкага Саюза, Совет Міністраў СССР і Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР з пачуццём вялікага смутку паведамляюць партыі і ўсім працоўным Совецкага Саюза, што 5 сакавіка ў 9 гадзін 50 мінут вечара пасля цяжкай хваробы памёр Старшыня Совета Міністраў Саюза ССР і Сакратар Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Совецкага Саюза Іосіф Вісарыёнавіч СТАЛІН.

Перастала біцца сэрца саратніка і геніяльнага прадаўжальніка справы Леніна, мудрага правадзца і настаўніка Комуністычнай партыі і совецкага народа — Іосіфа Вісарыёнавіча СТАЛІНА.

Імя СТАЛІНА — бясконца дарагое для нашай партыі, для совецкага народа, для працоўных усяго свету. Разам з Леніным таварыш СТАЛІН стварыў магутную партыю камуністаў, выхаваў і загартаваў яе; разам з Леніным таварыш СТАЛІН быў натхніцелем і правадзцом Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, заснавальнікам першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы. Прадаўжаючы бессмертную справу Леніна, таварыш СТАЛІН прывёў савецкі народ да сусветна-гістарычнай перамогі сацыялізма ў нашай краіне. Таварыш СТАЛІН прывёў нашу краіну да перамогі над фашызмам у другой сусветнай вайне, што карэнным чынам змяніла ўсю міжнародную абстаноўку. Таварыш СТАЛІН узброіў партыю і ўвесь народ вялікай і яснай праграмай будаўніцтва камунізма ў СССР.

Смерць таварыша СТАЛІНА, які аддаў усё сваё жыццё беззаветнаму служэнню вялікай справе камунізма, з'яўляецца найцяжэйшай утратай для партыі, працоўных Совецкай краіны і ўсяго свету.

Вестка аб смерці таварыша СТАЛІНА глыбокім болем аддаецца ў сэрцах рабочых, калгаснікаў, інтэлігентаў і ўсіх працоўных нашай Радзімы, у сэрцах воінаў нашай доблеснай Арміі і Ваенна-Марскога Флота, у сэрцах мільёнаў працоўных ва ўсіх краінах свету.

У гэтыя жалобныя дні ўсе народы нашай краіны яшчэ цяжэй згуртоўваюцца ў вялікай брацкай сям'і пад выпрабаваным кіраўніцтвам Комуністычнай партыі, створанай і выхаванай Леніным і Сталіным.

Савецкі народ адчувае безраздзельнае давер'е і пранікнут гарачай любоўю да сваёй роднай Комуністычнай партыі, таму што ён ведае, што найвышэйшым законам усяй дзейнасці партыі з'яўляецца служэнне інтарэсам народа.

Рабочыя, калгаснікі, савецкія інтэлігенты, усе працоўныя нашай краіны няўхільна следуюць палітыцы, выпрацаванай нашай партыяй, адпавядаючай жыццёвым інтарэсам працоўных, накіраванай на далейшае ўзмацненне магутнасці нашай сацыялістычнай Радзімы. Правільнасць гэтай палітыкі Комуністычнай партыі правярана дзесяцігоддзямі барацьбы, яна прывяла працоўных Совецкай краіны да гістарычных перамог сацыялізма. Натхняемая гэтай палітыкай народы Совецкага Саюза пад кіраўніцтвам партыі ўпэўнена ідуць уперад да новых поспехаў камуністычнага будаўніцтва ў нашай краіне.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
СОВЕЦКАГА САЮЗА

СОВЕТ МІНІСТРАУ
САЮЗА ССР

ПРЭЗІДЫУМ ВЯРХОўНАГА
СОВЕТА САЮЗА ССР.

5 сакавіка 1953 года.

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Совецкага Саюза і Совета Міністраў Саюза ССР

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Совецкага Саюза і Совет Міністраў Саюза ССР пастаўляюць:
З выпадку смерці Старшыні Совета Міністраў Саюза ССР і Сакратара Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі

Совецкага Саюза Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна аб'явіць па ўсёй краіне жалобу ў дні 6, 7, 8 і 9 сакавіка 1953 года.
У гэтыя дні адмяніць усе спектаклі, кіно, канцэрты і ўсякія ўвяселенні.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
СОВЕЦКАГА САЮЗА

СОВЕТ МІНІСТРАУ
САЮЗА ССР

5 сакавіка ў 9 гадзін 50 мінут вечара пасля цяжкай хваробы памёр Старшыня Совета Міністраў Саюза ССР і Сакратар Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Совецкага Саюза

Іосіф Вісарыёнавіч СТАЛІН.

Бясмертнае імя СТАЛІНА заўсёды будзе жыць у сэрцах совецкага народа і ўсяго прагрэсіўнага чалавецтва.

МЕДЫЦЫНСКАЕ ЗАКЛЮЧЭННЕ аб хваробе і смерці І. В. Сталіна

У ноч на другое сакавіка ў І. В. Сталіна адбылося кровазліццё ў мозг (у яго левае паўшар'е) на глебе гіпертанічнай хваробы і атэрасклероза. У выніку гэтага наступілі параліч правай палавіны цела і стойкая страта прытомнасці. У першы-ж дзень хваробы былі выяўлены прызнакі расстройтва дыхання з прычыны парушэння функцыі нервовых цэнтраў. Гэтыя парушэнні з дня ў дзень нарасталі; яны мелі характар т. зв. перыядычнага дыхання з працяглымі паузамі (дыханне Чайн-Стока). У ноч на трэцяе сакавіка парушэнні дыхання пачалі набываць характар парэжэраў характар. З самага пачатку хваробы былі выяўлены таксама значныя змяненні з боку сардэчна-сасудзістай сістэмы, а іменна, высокі крывяны ціск, пачашчэнне і парушэнне рытму пульса (мярцальная арытмія) і расшырэненне сэрца. У сувязі з прагрэсуючымі расстройтвамі дыхання і кровазвароту ўжо з трэцяга сакавіка пачаліся прызнакі кіслароднай недастатковасці. З першага дня хваробы павысілася тэмпература і пачаў азначацца высокі лейкацытоз, што магло ўказваць на развіццё запальных ачагоў у лёгкіх.

У апошні дзень хваробы, пры рэзкім пажоршчэнні агульнага стану, пачалі наступаць паўторныя прыступы цяжкай вострай сардэчна-сасудзістай недастатковасці (колапс). Электракардыаграфічнае даследаванне дазволіла ўстанавіць

вострае парушэнне кровазвароту ў веначных сасудах сэрца з утварэннем ачаговых парэжэраў сардэчнай м'язцы.

У другую палавіну дня пятага сакавіка стан хворага пачаў асабліва хутка пагаршацца: дыханне зрабілася павархоўным і рэзка пачашчоным, частата пульса дасягнула 140 — 150 удараў у мінуту, напэўненне пульса ўпала.

У 21 гадзіну 50 мінут, пры з'яўленні нарастаючай сардэчна-сасудзістай і дыхальнай недастатковасці, І. В. Сталін памёр.

Міністр аховы здароўя СССР А. Ф. ТРЭЦЬЯКОУ
Начальнік Лекацкага Крэмя І. І. КУПЕРЫН
Галоўны тэрапеўт Мінздрава СССР
прафесар П. Е. ЛУКОМСКІ
Правядзейны член Акадэміі медыцынскіх навук
прафесар Н. В. КАНАВАЛАУ
Правядзейны член Акадэміі медыцынскіх навук
прафесар А. Л. МЯСНІКОУ
Правядзейны член Акадэміі медыцынскіх навук
прафесар Е. М. ТАРЭУ
Член-карэспандэнт Акадэміі медыцынскіх навук
прафесар І. Н. ФІЛІМОНАУ
Прафесар І. С. ГЛАЗУНОУ
Прафесар Р. А. ТКАЧОУ
Дацэнт В. І. ІВАНОУ-НЕЗНАМАУ

Аб утварэнні Камісіі па арганізацыі пахавання Старшыні Совета Міністраў Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік і Сакратара Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Совецкага Саюза

Іосіфа Вісарыёнавіча СТАЛІНА

Совет Міністраў Саюза ССР і Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Совецкага Саюза пастаўляюць:
Утварыць Камісію па арганізацыі пахавання Старшыні Совета Міністраў Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік і Сакратара Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі

Совецкага Саюза Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна ў саставе тт. Хрушчоў Н. С. (Старшыня), Багановіч Л. М., Шворніка Н. М., Васілеўскага А. М., Пегана Н. М., Арцём'ева П. А., Ясноў М. А.

Ад Камісіі па арганізацыі пахавання Іосіфа Вісарыёнавіча СТАЛІНА

Пахаванне Старшыні Совета Міністраў Саюза ССР і Сакратара Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Совецкага Саюза Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна адбудзецца ў панядзелак, 9 сакавіка г.г. ў 12 гадзін дня.

Камісія па арганізацыі пахавання таварыша Сталіна даводзіць да ведама ўсіх арганізацый, што доступ у Калонны зал Дома Саюзаў адкрыт з 6 гадзін раніцы да 2-х гадзін ночы.

ПАСТАНОВА

Сумеснага паседжання Пленума Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Савецкага Саюза, Совета Міністраў Саюза ССР, Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Савецкага Саюза, Совет Міністраў Саюза ССР, Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР у гэты цяжкі для нашай партыі і краіны час лічаць важнейшай задачай партыі і ўрада—забеспячэнне бесперабойнага і правільнага кіраўніцтва ўсім жыццём краіны, што ў сваю чаргу патрабуе найвялікшай згуртаванасці кіраўніцтва, недапушчэння якога-небудзь разброду і панікі, з тым, каб такім чынам безумоўна забяспечыць паспяховае правядзенне ў жыццё выпрацаванай нашай партыяй і ўрадам палітыкі як ва ўнутраных справах нашай краіны, так і ў міжнародных справах.

Зыходзячы з гэтага і ў мэтах недапушчэння якіх-небудзь перабоў па кіраўніцтву дзейнасцю дзяржаўных і партыйных органаў, Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Савецкага Саюза, Совет Міністраў Саюза ССР і Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР прызнаюць неабходным ажыццявіць рад мерапрыемстваў па арганізацыі партыйнага і дзяржаўнага кіраўніцтва.

I

АБ СТАРШЫНІ І ПЕРШЫХ НАМЕСНІКАХ СТАРШЫНІ СОВЕТА МІНІСТРАЎ СССР

1. Назначыць Старшынёй Совета Міністраў СССР тав. МАЛЕНКОВА Георгія Максіміліянавіча.
2. Назначыць першымі намеснікамі Старшыні Совета Міністраў СССР тт. БЕРЫЯ Лаўрэнція Паўлавіча, МОЛАТАВА Вячаслава Міхайлавіча, БУЛГАНІНА Нікалая Аляксандравіча, КАГАНОВІЧА Лазара Маісеевіча.

II

АБ ПРЭЗІДЫУМЕ СОВЕТА МІНІСТРАЎ СССР

1. Прызнаць неабходным мець у Совеце Міністраў СССР замест двух органаў — Прэзідыума і Бюро Прэзідыума, адзін орган—Прэзідыум Совета Міністраў СССР.
2. Устанавіць, што ў састаў Прэзідыума Совета Міністраў СССР уваходзяць — Старшыня Совета Міністраў СССР і першыя намеснікі Старшыні Совета Міністраў СССР.

III

АБ СТАРШЫНІ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Рэкамендаваць Старшынёй Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР тав. ВАРШЫЛАВА Клімента Ефрэмавіча, вызваліўшы ад гэтых абавязкаў тав. ШВЕРНІКА Нікалая Міхайлавіча.

АБ САКРАТАРУ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

1. Назначыць Сакратаром Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР тав. ПЕГАВА Нікалая Міхайлавіча, вызваліўшы яго ад абавязкаў Сакратара ЦК КПСС.
2. Цяперашняга Сакратара Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР тав. ГОРКІНА Аляксандра Фёдаравіча назначыць намеснікам Сакратара Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.

IV

АБ МІНІСТЭРСТВЕ УНУТРАНЫХ СПРАЎ СССР

Аб'яднаць Міністэрства дзяржаўнай бяспекі СССР і Міністэрства ўнутраных спраў СССР у адно Міністэрства—Міністэрства ўнутраных спраў СССР.

АБ МІНІСТРУ УНУТРАНЫХ СПРАЎ СССР

Назначыць Міністрам унутраных спраў СССР тав. БЕРЫЯ Лаўрэнція Паўлавіча.

V

АБ МІНІСТРУ І НАМЕСНІКАХ МІНІСТРА ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ СССР

1. Назначыць тав. МОЛАТАВА Вячаслава Міхайлавіча Міністрам замежных спраў СССР.

2. Назначыць першымі намеснікамі Міністра замежных спраў СССР тт. ВЫШЫНСКАГА Андрэя Януар'евіча і МАЛІКА Якава Аляксандравіча.

3. Назначыць тав. КУЗНЕЦОВА Васілія Васільевіча намеснікам Міністра замежных спраў СССР.

4. Назначыць тав. ВЫШЫНСКАГА Андрэя Януар'евіча пастаянным прадстаўніком СССР у ААН.

VI

АБ ВАЕННЫМ МІНІСТРУ СССР І ПЕРШЫХ НАМЕСНІКАХ ВАЕННАГА МІНІСТРА

1. Назначыць маршала Савецкага Саюза тав. БУЛГАНІНА Нікалая Аляксандравіча Ваенным Міністрам СССР.

2. Назначыць першымі намеснікамі Ваеннага Міністра СССР маршала Савецкага Саюза тав. ВАСІЛЕЎСКАГА Аляксандра Міхайлавіча і маршала Савецкага Саюза тав. ЖУКАВА Георгія Канстанцінавіча.

VII

АБ МІНІСТЭРСТВЕ УНУТРАНАГА І ЗНЕШНЯГА ГАНДЛЮ

Аб'яднаць Міністэрства знешняга гандлю і Міністэрства гандлю СССР у адно Міністэрства—Міністэрства ўнутранага і знешняга гандлю СССР.

АБ МІНІСТРУ І НАМЕСНІКАХ МІНІСТРА УНУТРАНАГА І ЗНЕШНЯГА ГАНДЛЮ СССР

1. Назначыць тав. МІКАЯНА Анастаса Ізанавіча Міністрам ўнутранага і знешняга гандлю СССР.

2. Назначыць першым намеснікам Міністра ўнутранага і знешняга гандлю СССР тав. КАБАНАВА Івана Грыгор'евіча і намеснікамі Міністра тт. КУМЫКІНА Паўла Нікалаевіча і ЖАВАРАНКАВА Васілія Гаўрылавіча.

VIII

АБ МІНІСТЭРСТВЕ МАШЫНАБУДАВАННЯ

Аб'яднаць Міністэрства аўтамабільнай і трактарнай прамысловасці, Міністэрства машынабудавання і прыборабудавання, Міністэрства сельскагаспадарчага машынабудавання і Міністэрства станкабудавання ў адно Міністэрства—Міністэрства машынабудавання.

АБ МІНІСТРУ МАШЫНАБУДАВАННЯ

Назначыць тав. САБУРАВА Максіма Захаравіча Міністрам машынабудавання, вызваліўшы яго ад абавязкаў Старшыні Дзяржплана СССР.

АБ МІНІСТЭРСТВЕ ТРАНСПАРТНАГА І ЦЯЖКАГА МАШЫНАБУДАВАННЯ

Аб'яднаць Міністэрства транспартнага машынабудавання, Міністэрства суднабудаўнічай прамысловасці, Міністэрства цяжкага машынабудавання і Міністэрства будаўнічага і дарожнага машынабудавання ў адно Міністэрства—Міністэрства транспартнага і цяжкага машынабудавання.

АБ МІНІСТРУ ТРАНСПАРТНАГА І ЦЯЖКАГА МАШЫНАБУДАВАННЯ

Назначыць тав. МАЛЫШЭВА Вячаслава Аляксандравіча Міністрам транспартнага і цяжкага машынабудавання.

АБ МІНІСТЭРСТВЕ ЭЛЕКТРАСТАНЦЫЙ І ЭЛЕКТРАПРАМЫСЛОВАСЦІ

Аб'яднаць Міністэрства электрастанцый, Міністэрства электрапрамысловасці і Міністэрства прамысловасці сродкаў сувязі ў адно Міністэрства—Міністэрства электрастанцый і электрапрамысловасці.

АБ МІНІСТРУ ЭЛЕКТРАСТАНЦЫЙ І ЭЛЕКТРАПРАМЫСЛОВАСЦІ

Назначыць тав. ПЕРВУХІНА Міхаіла Георгіевіча Міністрам электрастанцый і электрапрамысловасці.

IX

АБ СТАРШЫНІ ДЗЯРЖПЛАНА СССР

Назначыць Старшынёй Дзяржплана СССР тав. КАСЯ-ЧЭНКУ Грыгорыя Пятровіча.

X

АБ СТАРШЫНІ УСЕСАЮЗНАГА ЦЭНТРАЛЬНАГА СОВЕТА ПРАФЕСІЯНАЛЬНЫХ САЮЗАЎ

Рэкамендаваць тав. ШВЕРНІКА Нікалая Міхайлавіча Старшынёй Усесаюзнага Цэнтральнага Совета Прафесіянальных Саюзаў, вызваліўшы ад гэтых абавязкаў тав. КУЗНЕЦОВА Васілія Васільевіча.

XI

АБ ПРЭЗІДЫУМЕ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КПСС І САКРАТАРАХ МК КПСС

1. Прызнаць неабходным мець у Цэнтральным Камітэце КПСС замест двух органаў ЦК—Прэзідыум і Бюро Прэзідыума, адзін орган—Прэзідыум Цэнтральнага Камітэта КПСС, як гэта вызначана Статутам партыі.

2. У мэтах большай аператыўнасці ў кіраўніцтве, вызначыць састаў Прэзідыума ў колькасці 10 членаў і 4 кандыдатаў.

3. Зацвердзіць наступны састаў Прэзідыума Цэнтральнага Камітэта КПСС:

Члены Прэзідыума ЦК—тт. МАЛЕНКОЎ Г. М., БЕРЫЯ Л. П., МОЛАТАЎ В. М., ВАРШЫЛАЎ К. Е., ХРУШЧОЎ Н. С., БУЛГАНІН Н. А., КАГАНОВІЧ Л. М., МІКАЯН А. І., САБУРАЎ М. З., ПЕРВУХІН М. Г.

Кандыдаты ў члены Прэзідыума ЦК КПСС—тт. ШВЕРНІК Н. М., ПАНАМАРЭНКА П. К., МЕЛЬНІКАЎ Л. Г., БАГІРАЎ М. Д.

4. Выбраць сакратарамі ЦК КПСС тт. ІГНАЦЬЕВА С. Д., ПАСПЕЛАВА П. Н., ШАТАЛІНА Н. Н.

5. Прызнаць неабходным, каб тав. ХРУШЧОЎ Н. С. сканцэнтраваліся на рабоце ў Цэнтральным Камітэце КПСС і ў сувязі з гэтым вызваліць яго ад абавязкаў першага сакратара Маскоўскага Камітэта КПСС.

6. Зацвердзіць сакратара ЦК КПСС тав. МІХАЙЛАВА Н. А. першым сакратаром Маскоўскага Камітэта КПСС.

7. Вызваліць ад абавязкаў сакратароў ЦК КПСС тт. ПАНАМАРЭНКУ П. К. і ІГНАТАВА Н. Г. у сувязі з пераходам іх на кіруючую работу ў Совеце Міністраў СССР і т. БРЭЖНЕВА Л. І.—у сувязі з пераходам яго на работу начальнікам Палітупраўлення Ваенна-Марскога Міністэрства.

XII

АБ СКЛІКАННІ ЧАЦВЕРТАЙ СЕСІІ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Склікаць Чашвертую сесію Вярхоўнага Совета СССР 14 сакавіка 1953 года ў г. Маскве для разгляду рашэнняў Сумеснага паседжання Пленума Цэнтральнага Камітэта КПСС, Совета Міністраў Саюза ССР і Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР, падлягаючых зацверджанню Вярхоўным Советам СССР.

Цэнтральны Камітэт
Комуністычнай партыі
Савецкага Саюза

Совет Міністраў
Саюза ССР

Прэзідыум
Вярхоўнага Совета
СССР

Іосіф Вісарыёнавіч СТАЛІН

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савета Міністраў Саюза ССР

Аб месцы ўстаўлення саркафага з цэлам Іосіфа Вісарыёнавіча СТАЛІНА

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савет Міністраў Саюза ССР пастаўляюць: **Змясціць саркафаг з цэлам І. В. Сталіна ў маўзэлей на Краснай плошчы, побач з саркафагам В. І. Леніна.**

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КПСС

СОВЕТ МИНИСТРОВ СЮЗА ССР

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савета Міністраў Саюза ССР

Аб збудаванні Пантэона—помніка вечнай славы вялікіх людзей Савецкай краіны

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савет Міністраў ССР пастаўляюць:

З мэтай увекавечання памяці вялікіх правадыроў В. І. Леніна і Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна, а таксама выдатных дзеячоў Комуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, пахаваных на Краснай плошчы ля Крэмлёўскай сцяны, збудавачь у Маскве манументальны будынак—Пантэон—помнік вечнай славы вялікіх людзей Савецкай краіны.

Пасля заканчэння збудавання Пантэона перанесці ў яго саркафаг з цэлам В. І. Леніна і саркафаг з цэлам І. В. Сталіна, а таксама астанкі выдатных дзеячоў Комуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, пахаваных ля Крэмлёўскай сцяны, і адкрыць доступ у Пантэон для шырокіх мас працоўных.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КПСС

СОВЕТ МИНИСТРОВ СЮЗА ССР

Савецкі народ развітваецца з вялікім правадыром

Учора ў Налоннай зале Дома Саюзаў

Комуністычную партыю, савецкі народ, працоўных усяго свету пасцігла найбольш жывое няшчасце: перастала біцца сэрца таварыша Сталіна. Памер найвялікшых і геніяльных праўдзільнікаў справы бессмертнага Леніна; памер правадыр і настаўнік Комуністычнай партыі і савецкага народа; памер вялікі друг і настаўнік усяго прагрэсіўнага чалавецтва.

Масква — у жалобе.

Труна з цэлам І. В. Сталіна ўстаўляецца ў Калоннай зале Дома Саюзаў.

Жалобнымі вачэй зацігнут хрусталь люстры. Мармуровыя калоны задрэпраны чырвонымі палотнішчамі, на якіх ізабраны гербы 16 брацкіх савецкіх рэспублік. На высокім пастамеце сядзіць палым і жывым светак, у чырвоным аксаміце труна з цэлам І. В. Сталіна. Знаёмым усяму свету дарэгія рысы твару, якія смерць не змяніла. Над труной прысупчаныя пелікарны чырвоны сцяг з чорнай каймой і з начартаным вялікім дэвізам: «Прагнута ўсіх краін, аднаццаць!».

Ла падножжя на атласе — арданы і медалі, якімі Радзіма ўзнагародзіла таварыша Сталіна.

Мноства вяноў ля труны.

На чырвонай ленте аднаго з іх напісана: «Правадыр і настаўнік Комуністычнай партыі і савецкага народа Іосіф Вісарыёнавіч Сталін». Ах Цэнтральнага Камітэта КПСС.

Тут-жа — вянікі ад Савета Міністраў ССР, Прэзідыума Вярхоўнага Савета

СССР, МК і МГК КПСС, ЦК ВЛКСМ, ВДЦС, ад калектываў заводаў, фабрык і ўстаноў Масквы, ад членаў сямі таварыша Сталіна.

Чатыры гадзіны дня. Пачынаецца ход у Калонную залу. Адываецца развітанне савецкага народа са сваім памершым правадыром. У Калонную залу ўваджаюцца бесконцы людскіх паток. У ганаровую варту ля труны таварыша І. В. Сталіна становяцца яго баявыя саратнікі — члены ЦК КПСС, члены ўрада — таварышы Г. М. Маленкоў, Л. П. Берыя, В. М. Молатаў, К. Е. Варашчылаў, Н. С. Хрушчов, Н. А. Буганін, Л. М. Кагановіч, А. І. Мікаін, Н. М. Швернік.

Сімфанічныя аркестры іяснына выконваюць жалобныя мелодыі Чайкоўскага, Бетховена, Шопана, Грыга. У жалобным суровым маўчанні перад труной таварыша І. В. Сталіна праходзіць людскі паток. Ідуць машынабудзільнікі, авіявады Іосіфа і тэхнікі Трэхгорскі, вучоныя і воіны Савецкай Арміі і Ваенна-Марскога Флота, мускоўскія школьнікі і калгаснікі Памаскоўя.

Масква, Радзіма, усе прагрэсіўнае чалавецтва развітваецца з таварышам І. В. Сталіным.

Гарачая любоў, глыбокая павага да памершага правадыра і настаўніка напісаны на тварох прышоўшых у Калонную залу людзей. Погляды накіраваны ў дарэгія сталінскія рысы, каб назавесці пахліны іх у сэрцы. Адываючы востры боль цяжкай утраты, савецкія людзі ў гэтыя жалобныя дні асабліва ясна і выраз-

на ўсведамляюць неабходнасць яшчэ больш даснага згуртавання вакол партыі, вакол Ленінска-Сталінскага ЦК і Савецкага Урада, асабліва поўны рашымасці ўсе сілы адзіць у барацьбе за справу, якой аддаў усе сваё жыццё вялікі правадыр і настаўнік. Вялікая гора, найбольшае няшчасце яшчэ больш згуртавае і згуртоўвае савецкі народ.

У залу ўваходзіць дзесяткі дзегацый працоўных сталінцаў, каб ускласці на труну правадыра свае вянікі.

Уносяцца вянікі ад партыйных арганізацый заводаў, фабрык, ад вучоных, ад міністэрстваў, устаноў.

Кожныя пяць мінут мяняецца ганаровая варта. У ганаровую варту становяцца тт. М. З. Сабуров, М. Г. Первухін, М. А. Сулаў, Н. А. Міхайлаў, П. Б. Панеларына, С. Д. Ігнацьев, А. Б. Арыстаў, П. Н. Паседаў, Н. Н. Шаталін, М. Ф. Шкіротаў.

Іх змяняюць прадстаўнікі партыйных арганізацый Масквы, кіраўнікі МК і МГК КПСС. Ганаровую варту ля труны найвялікшага палкавода часоў і вяноў, Генералісімуса Савецкага Саюза, пад чым вядзельствам наша Радзіма атрымала найвялікшую савецка-гістарычную перамогу над фашызмам у другой сусветнай вайне, нясуць сталінскія маршалы — Васілеўскі, Салазюк, Будзёны, Говараў, Кофев, Цімашанка.

Увесь вечар, да глыбокай ночы прадаўжацца іясны палым лентай людскі паток у Калонную залу.

Цэнтральнаму Камітэту Комуністычнай партыі Савецкага Саюза

Савету Міністраў Саюза ССР

Прэзідыуму Вярхоўнага Савета ССР

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Украіны, Савет Міністраў і Прэзідыум Вярхоўнага Савета Украінскай ССР выражаюць глыбокі смутак украінскага народа з повалу найбольшага гора, якое пасцігла партыю і народ — канчыны Старшні Савета Міністраў Саюза ССР і Сакратара Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Савецкага Саюза Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна.

Разам з вялікім Леніным таварыш Сталін стварыў і выхавалі магутную і пераможную Комуністычную партыю Савецкага Саюза.

Пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі ўмацавалася ў нашай краіне першая ў свеце Соцыялістычная дзяржава, выхавана непарушная дружба і братства народаў ССР.

Усе перамогі і поспехі Савецкай Украіны, якая з'яўляецца неад'емнай часткай магутнага Савецкага Саюза, дасягнуты пад кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі, таварыша Сталіна. Разам з Леніным таварыш Сталін стварыў Украінскую Савецкую Соцыялістычную дзяржаву. Ажыццяўляючы сталінскія падгонкі, Савецкая Украіна вырасла ў квітнюючую Індустрыяльна-калгасную рэспубліку. Збыліся справядлівыя спадзяванні украінскага народа аб уз'яднанні ўсіх украінскіх зямель. Разам з усімі народамі нашай Радзімы украінскі народ ідзе да новых перамог Комуністычнага будаўніцтва.

У гэтыя жалобныя дні комуністы і ўсе працоўныя Савецкай Украіны выражаюць сваю бязмежную адданасць і гарачую любоў да вялікай Комуністычнай партыі Савецкага Саюза і яшчэ цяжней згуртоўваюць свае рады вакол Цэнтральнага Камітэта і Савецкага Урада. Уброены ўсеперамагаючым ідэямі Леніна — Сталіна, умацоўваючы адзінства, працягваючы цвёрдасць духу, павышаючы палітычную пільнасць і неспрымірмасць у барацьбе в ворагамі, наш народ пад кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Савецкага Саюза ўпэўнена ідзе наперад да камунізма.

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Украіны, Савет Міністраў і Прэзідыум Вярхоўнага Савета Украінскай ССР запэўняюць Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савецкі Урад у тым, што рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя Савецкай Украіны з пахвоенай энергіяй мабілізуюць свае сілы і волю на ажыццяўленне геніяльных прагначартаннаў таварыша Сталіна.

Вялікі і дарэгі вобраз Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна, нашага Вялікага правадыра і настаўніка, роднага бацькі і друга, будзе і надалей асяцяляць слаўны шлях пабеданоснага шляху магутнага Савецкага народа да перамогі камунізма.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ УКРАЇНЫ

СОВЕТ МИНИСТРОВ УКРАЇНСКОЙ ССР

ПРЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА УКРАЇНСКОЙ ССР

Ад Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Беларусі, Савета Міністраў Беларускай ССР і Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР

Да Комуністычнай партыі Беларусі, да ўсіх працоўных Беларускай ССР

Дарэгі таварышы!

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Беларусі, Савет Міністраў Беларускай ССР і Прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР з пачуццём вялікага смутку паведамляюць усім членам партыі, усім працоўным Савецкай Беларусі, што 5 саватіка ў 9 гадзін 50 мінут вечара, пасля цяжкай хваробы памер СТАРШНЯГО СОВЕТА МИНИСТРОВ СЮЗА ССР і САКРАТАР ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ СОВЕЦКАГА СЮЗА ІОСИФ ВИСАРЫЁНАВИЧ СТАЛИН.

Перастала біцца сэрца саратніка і геніяльнага прадаўжальніка бессмертнага справы Леніна, вялікага стратэга сацыялістычнай рэвалюцыі, кіраўніка Савецкай дзяржавы, мудрага правадыра і настаўніка Комуністычнай партыі, савецкага народа і ўсяго прагрэсіўнага чалавецтва.

Таварыш Сталін разам з Леніным заснаваў вялікую партыю камуністаў, выхавалі і загартавалі яе: разам з Леніным быў патхніцелем і правадыром Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, заснавальнікам першай у свеце Соцыялістычнай дзяржавы.

Прадаўжачы бессмертную справу Леніна, таварыш Сталін прывёў савецкі народ да савецка-гістарычнай перамогі сацыялізму ў нашай краіне. Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна наша Радзіма атрымала перамогу над фашызмам у другой сусветнай вайне. Творча ўзагагачуючы і развіваючы марксіска-ленінскую тэорыю, таварыш Сталін узбройў партыю і ўвесь савецкі народ вялікай і яснай праграмай будаўніцтва камунізма ў нашай краіне.

Веста аб смерці таварыша Сталіна, які аддаў усе сваё жыццё беззаветнаму служэнню справе камунізма, глыбокім болем адавалася ў сэрцах рабочых, калгаснікаў, інтэлігентаў і ўсіх працоўных Савецкай Беларусі, які ўсяго савецкага народа.

Таварыш Сталін разам з Леніным стаўў ля калыбелі Беларускай Савецкай дзяржавы, абертаўў не ад пагражаючых небяспек, па-бацькоўску дапамагаўў расці і мацнець. Савецкая Беларусь з'яўляецца неад'емнай часткай вялікага і магутнага Савецкага Саюза, роўнай сярод роўных у сям'і

брацкіх народаў нашай Радзімы. Сваім палітычным, гаспадарчым і культурным росквітам, усімі сваімі поспехамі, сваёй свабодай і незалежнасцю беларускі народ, як і ўсе народы нашай Радзімы, абавязаны таварышу Сталіну.

Беларускі народ будзе вечно захоўваць бязмежную ўдзячнасць свайму роднаму бацьку, настаўніку і другу. У цяжкія дні ўсераднага смутку працоўныя Савецкай Беларусі вялікую свята захоўваюць ленінска-сталінскую дружбу народаў, непаўножную аснову шчасця і працітанна нашай Радзімы, іяснома мадаваць абарону Савецкай дзяржавы.

Дарэгі таварышы!

Партыя Леніна—Сталіна з'яўляецца вялікай накіроўвачай, кіруючай сілай савецкага народа ў барацьбе за перамогу камунізма. Сталёнае адзінства і маналітына згуртаванасць радоў партыі — галоўная ўмова яе сілы і магутнасці. Комуністычная партыя Беларусі — баявы атрад вялікай Комуністычнай партыі Савецкага Саюза — будзе як азіпну вока захоўваць ленінска-сталінскае адзінства партыі, выхавальніцкую пільнасць і ўсіх працоўных рэспублікі ў духу высокай палітычнай пільнасці, у духу неспрымірмасці і цвёрдасці ў барацьбе са знешнімі і ўнутранымі ворагамі. Комуністычная партыя Беларусі яшчэ больш умацуе сувязі з працоўнымі.

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Беларусі, Савет Міністраў Беларускай ССР і Прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР глыбока ўвясны, што працоўныя Савецкай Беларусі яшчэ цяжней згуртоўваюць вакол Ленінска-Сталінскага Цэнтральнага Камітэта КПСС і Савецкага Урада, паводзяць сваю энергію на будаўніцтва камунізма ў нашай краіне.

Бессмертнае імя Сталіна вечно будзе жыць у сэрцах савецкага народа і ўсяго прагрэсіўнага чалавецтва.

Няхай жыве вялікае, усеперамагаючае вучышце Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна!

Няхай жыве наша магутная сацыялістычная Радзіма!

Няхай жыве наш гераічны савецкі народ!

Няхай жыве наша Комуністычная партыя Савецкага Саюза!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ БЕЛАРУСІ

СОВЕТ МИНИСТРОВ БЕЛАРУСКОЙ ССР

ПРЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛАРУСКОЙ ССР

Цэнтральнаму Камітэту Комуністычнай партыі Савецкага Саюза

Савету Міністраў Саюза ССР

Прэзідыуму Вярхоўнага Савета Саюза ССР

Комуністычная партыя Беларусі, беларускі народ глыбока смуткуюць з повалу заўчаснай смерці саратніка і геніяльнага прадаўжальніка справы Леніна, вялікага стратэга сацыялістычнай рэвалюцыі, кіраўніка Савецкай дзяржавы, мудрага правадыра і настаўніка Комуністычнай партыі і савецкага народа — Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна.

Усё жыццё і дзейнасць Вялікага Сталіна непарузна звязана з дзейнасцю Леніна, з гісторыяй Комуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, міжнародным рабочым рухам і нацыянальна-вызваленчай барацьбой каланіяльных народаў супраць імперыялістычнага прыгнёту, з барацьбой усяго прагрэсіўнага чалавецтва за працяглы і трывалы мір і бязпекну народаў.

Разам з Леніным таварыш Сталін стварыў і вышпастаўў магутную Комуністычную партыю, падрыхтаўў і арганізаваўў Вялікую Кастрычніцкую сацыялістычную рэвалюцыю, заснаваўў першую ў свеце Савецкую дзяржаву.

Прадаўжачы бессмертную справу Леніна, таварыш Сталін прывёў савецкі народ да савецка-гістарычнай перамогі сацыялізму ў нашай краіне. Пад мудрым і выпрабаваным кіраўніцтвам Вялікага палкавода нашай эпохі таварыша Сталіна гераічны савецкі народ адстаўў свабоду, часть і незалежнасць нашай Радзімы, атрымаўў перамогу над фашызмам у другой сусветнай вайне.

Таварыш Сталін узбройў партыю і ўвесь народ вялікай

і яснай праграмай будаўніцтва камунізма ў СССР.

Смерць таварыша Сталіна, які аддаў усе сваё жыццё беззаветнаму служэнню справе камунізма, глыбокім болем адавалася ў сэрцах рабочых, калгаснікаў, інтэлігентаў, усіх працоўных Савецкай Беларусі. Бессмертнае імя таварыша Сталіна вечно будзе жыць у сэрцах беларускага народа.

Разам з Леніным таварыш Сталін стварыўў Беларускаму Савецкую дзяржаву і працяўў іяснома бацькоўскае клопаты ад беларускім народе. У брацкай сям'і савецкіх народаў беларускі народ дамося нябачанага палітычнага, гаспадарчага і культурнага росквіту.

Усімі сваімі поспехамі, сваёй свабодой і незалежнасцю беларускі народ, як і ўсе народы нашай Вялікай Радзімы, абавязаны Комуністычнай партыі Савецкага Саюза, бессмертнаму Сталіну.

Беларускі народ будзе вечно захоўваць бязмежную ўдзячнасць свайму роднаму бацьку, настаўніку і другу. Беларускі народ, верны заветам Вялікага Сталіна, будзе свята захоўваць сталінскую дружбу народаў, іяснома ўмацоўваць абарону Савецкай дзяржавы, усямерна павышаць палітычную пільнасць, яшчэ цяжней згуртоўваюць свае рады вакол партыі Леніна — Сталіна, Цэнтральнага Камітэта КПСС і Савецкага Урада, мабілізуюць ўсе свае сілы і творчую энергію на вялікую справу пабудовы камунізма ў нашай краіне.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ БЕЛАРУСІ

СОВЕТ МИНИСТРОВ БЕЛАРУСКОЙ ССР

ПРЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛАРУСКОЙ ССР

Ад Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі, Савета Міністраў і Прэзідыума Вярхоўнага Савета Грузінскай ССР

Комуністычная партыя Грузіі і ўвесь грузінскі народ глыбока ўрушаны паведамленнем аб смерці вялікага правадыра Комуністычнай партыі, савецкага народа і працоўных усяго свету Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна.

Цяжка пагадзіцца з усведамленнем таго, што перастала біцца сэрца палымнага барацьбіта за камунізм, мудрага прадаўжальніка бессмертнага справы Леніна, бацькі, настаўніка і правадыра ўсяго прагрэсіўнага чалавецтва таварыша І. В. Сталіна.

Веста аб канчыне таварыша Сталіна глыбокім болем адавалася ў сэрцах рабочых, калгаснікаў і інтэлігентаў Савецкай Грузіі.

Грузінскі народ абавязан таварышу Сталіну яшчэ і тым, што поўвека таму назад, на зары рэвалюцыянага руху ў Расіі, малды Сталін першым падыў ў Грузіі і на Каўказе вялікі сцяг Маркса — Энгельса — Леніна. З гэтым сцягам пад асабістым кіраўніцтвам таварыша Сталіна тбіліскі пралетарыят у 1901 годзе ўпершыню на Каўказе даў адкрыты бой старому ладу, выступіўшы з магутнай палітычнай ханманестрацыяй на вуліцах Тбілісі. Уся гісторыя Комуністычнай партыі Грузіі, заснаванай таварышам Сталіным, увесь рэвалюцыяна рух у Грузіі з першых дзён яго зараджэння, непарузна звязаны з работай і імем таварыша Сталіна.

Пад сцягам Леніна — Сталіна, з брацкай дапамогай вялікага рускага народа, грузінскі народ заваяваўў сваю свабоду і вышаўў на шырокі шлях нацыянальнага адраджэння і

культурнага росквіту. Пад мудрым кіраўніцтвам таварыша Сталіна грузінскі народ, як і ўсе народы Савецкага Саюза, атрымаўў выдатныя перамогі ў барацьбе за камунізм.

Рабочы клас, калгаснае сялянства і інтэлігенцыя Грузінскай ССР няўхільна следуюць палітыцы Комуністычнай партыі. Працоўныя Савецкай Грузіі, таксама як і ўсе народы нашай краіны, добра ведаюць, што справа ўмацавання міру, сывава далейшага палешэння матэрыяльнага добрабыту ўсіх слаёў насельніцтва, усмярснага ўмацавання Савецкай Арміі, Ваенна-Марскога Флота і арганізаўў разведкі з тым, каб пастаянна павышаць нашу гатоўнасць да сакрушальнага адпору любому агрэсару, анахадзіцца ў вядзельных руках — у руках Сталінскага Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Комуністычная партыя Грузіі і ўвесь грузінскі народ яшчэ цяжней згуртоўваюць свае рады вакол Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савецкага Урада, мабілізуюць ўсе свае сілы і творчую энергію на барацьбу за новыя поспехі ў справе камуністычнага будаўніцтва, яшчэ больш павысець палітычную пільнасць і згуртаванасць радоў партыі — галоўная ўмова яе сілы і магутнасці.

Бессмертнае імя роднага і любімага Сталіна заўсёды будзе жыць у сэрцах камуністаў, рабочых, калгаснікаў і інтэлігентаў Савецкай Грузіі.

ЦК КП ГРУЗІІ

СОВЕТ МИНИСТРОВ ГРУЗІІ

ПРЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГССР

Іосіф Вісарыёнавіч СТАЛІН

Сталінскае вучэнне—наш сцяг

Цяжка наша страта і глыбокі наш боль. Абарвалася вялікае жыццё, кожная хвіліна якога была напоўнена высакародным служэннем народу. Спынілася сэрца, якое заўжды жыло гарачай любоўю да чалавека працы. Але жыцьцё і будучы жыццё вечна геніяльна тварэнні сталінскага розуму, сталінскага воля да перамогі, аднаўляючы і кіруючы нас наперад, да светлых вяршынь камунізма.

Будзем жа мужнымі і цвёрдымі, як вучыў нас таварыш Сталін.
Будзем жа пільнымі і дбайнымі, як вучыў нас мудры праўдывр.
Будзем жа з'яднанымі і непахіснымі, як вучыў нас родны наш бацька, дарогі наш настаўнік.

Якуб КОЛАС,
народны паэт БССР, лаўрэат
Сталінскіх прэміяў.

Жыць і працаваць па-сталінску

Кожная наша думка, кожны наш крок, усё наша жыццё — сагрэты ўвагай Сталіна, яго клопатамі, яго любоўю.
Сталінская ласка і любоў, яго ўвага і чуласць — з намі. Сталінская мудрасць, прастата і чалавечнасць спеціць нам. З яго імем на вуснах і ў сэрцы мы будзем прадаўжаць яго справу; з сталінскай непахіснасцю — цвёрда, рашуча выконваць яго заветы, яго волю. Для савецкага чалавека сталінскага выхавання няма больш пачэснага абавязку, як служыць свайму народу, быць з народам, быць дастойным свайго народа.

У гэтыя дні, дні цяжкага гора для нашай партыі, для ўсяго народа прыклад светлага служэння свайму народу, прыклад сталінскага жыцця абавязвае нас не схіляць галавы пад цяжарам невымернай утраты.

Мы клянемся ў дружнай савецкай сям'і давесці справу Сталіна, якой ён прысвяціў сваё жыццё, да светлай перамогі камунізма, да перамогі праўды і справядлівасці на зямлі.

Л. АЛЕКСАНДРОўСКАЯ,
народная артстка ССРСР, лаўрэат
Сталінскай прэміі.

Будзем мужнымі

Цяжка ўявіць, што ён ужо не думае аб дэсе нашай Радзімы, аб дэсе мільярдаў простых людзей, што спынілася сэрца настольнага барацьбіта за камунізм, што Сталін больш не адкажа бацькоўскай усмешкай на ўсмешку нашых дзяцей, на баявыя рашары героюў мірнай працы — пісьмы народа свайму геніяльнаму праўдывру, які пачынаўся такімі сардэчнымі словамі:

«Дарогі Іосіф Вісарыёнавіч!»
Няма слоў, якія змаглі-б перадаць усю глыбіню нашай утраты, усю глыбіню народнага болю...

Ды ў горы сваім гераічным савецкі народ застаецца па-сталінску мужным. Сталін жыў і будзе з намі заўсёды, так як заўсёды з намі Ленін, так як заўсёды з намі партыя Леніна — Сталіна.

У гэтыя дні — дні невычэрпнага смутку і сёбе мільянаў людзей — мы ўспамі-

наем суровы пачатак дваццаць чацвёртага года і

гроб зот красны,
к Дому Союзов
плывучы
на спинах рыданаў і маршей,
мы ўспамінаем па-салдацку суровую, простую постаць Сталіна і мужныя словы яго — вечна жыцьця — адгукваюцца ў сэрцы народа:

— Клянемся табе, таварыш Ленін...
Сёння клянемся Вам, таварыш Сталін, клянемся рогнай партыі, што мы будзем дастойнымі барацьбітамі за адзінае пазыў, намечаных Вамі, што мы непахісна і мужна пойдзем за сцягам, які Вы ўзнялі над зямлёй, за сцягам, імя якому Ленін і Сталін — імяны вечна жыцьця ў сэрцах нашых, вечна наперадзе нас.

Янка БРЫЛЬ,
лаўрэат Сталінскай прэміі.

Аддадзім свае сілы роднай партыі

Мы не можам успомніць ніводнага дня, ніводнай колькі-небудзь значнай падзеі ў жыцці нашай краіны, якая не была-б звязана з імем Сталіна.

Сталінскія клопаты, сталінскую накіроўваючую руку, як і ўсе савецкія людзі, заўсёды адчуваў і мы, савецкія мастакі. Яго імя натхняла нашу творчасць.

Няма слоў, каб выказаць наш непраходны боль, наш нязмерны смутак. Але мы не даволім смутку перамагчы сябе. Вялікі Сталін вучыў нас мужнасці. Яго слова

і воля — у справе, слоў і воля Камуністычнай партыі, выхаванай і загартаванай ім.

Усю сваю мужнасць і волю, усе свае сілы мы аддадзім нашай роднай партыі, вялікай партыі Леніна—Сталіна.

Імя вялікага Сталіна — у нашых сэрцах. З імем Сталіна мы будзем жыць і працаваць і перамагаць.

З. АЗГУР,
народны мастак БССР, лаўрэат
Сталінскіх прэміяў.

Вядзі нас, партыя!

Суровы удар сустрэў нас нечакана...
Не стала сярод нас праўдывра...
І вось мы ўсе жалобна смужымо
Сталін прад ім—сыбры на нашай справе,
Вялікай рэвалюцыйнай справе,
Сталін — салдатаў — перад палкаводцам,
Што нас вядуць у слаўныя паходы,
Будуцькі, якія ён на стагоддзі
Адкрыў шчаслівым планаў шырыню, —
Сталін, і салды з кожнага вачэй...

І ўдзень і ўноч чакалі весткі людзі.
Што скажа радзе? Як у вайну калісь,
Калі шло змаганне за Радзіму,
Нам радзе прыносіла заўжды
Аб перамогах сталінскія словы, —
Так і цяпер патрэбны нам былі
Такія словы: радасць, перамога —
Найшчасце адступіла прад жыццём!
І ўдзень і ўноч чакалі весткі людзі...
І хоць грывеял на будоўлях краны,
Па графіку ляцелі цяжкі,
Каласнік ладзіў трактар прад сябою,
Рабочы звучыа фрэзы запускаў, —
А сэрцамі мы ўсе былі з Масквою,
Там, перад ім, любімым, у Крэмлі.
Матулі, колькі ёсць іх у Радзімы,
Матулі, чые дачкі і сыны
Раслі пад ласкай сталінскага сонца,
Матулі!

Нахлялялі над ім,
Найдражэйшым, самым любім сынам,
Каб даць яму дыханне вясновае,
Каб ён падняўся, слова ім сказаў;
Сябры, былія воіны,
І тыя,
Хто сёння на граніцах на пасту,
Усе, каму ўручаў наш палкаводзец
Штандары славы, лёс усёй зямлі,
Усе, хто ўмее сэрца камандзіра
Прыкмыць грудзімі ўласнымі ў баю, —
І ўдзень і ўноч чакалі ў спадзяванні,
Што перамога ён,
Што ён не кіне нас!..
Хіба-ж не ён і царскія астрогі,
І смелкі, і званы перамог?
Хіба-ж не ён у шымалі салдата
Прайшоў, нязломны, праз усё франты?

Хіба-ж не ён магутнай сілай сэрца
І слаў думкі мудрай назаўжды
Пазбавіў свет ад цемры і няволі,
Што немоўлі фашысцкія яны?

Дык дай-жа ты, жыццё, яму і сёння,
І сёння сьлёз дай перамагчы!..

Але гучыць з Масквы жалобны голас...
І салды смутку коцяцца з вачэй...
Устаньце ўсе, таварышкі! Цішы! —
У строй, сябры, адчуце локаць друга,
Былі каб непахіснымі рады.
Паслухайце — ЦК з Масквы гаворыць,
І мужнасць чутна сталінская нам.
Ачуцьце локаць друга і згадайце
На развітаны — што ён, бацька наш,
любіў.

Любіў ён —
Больш за ўсё любіў на свеце
Сталінскую партыю і свой народ.
І значыць ён усюды і заўсёды
Жыць і яны будзе сярод нас.

Любіў ён —
Каб палы над светам сонца,
Каб красавала ў радасці зямля.
І значыць ён усюды і заўсёды
Жыць і яны будзе сярод нас.

Любіў ён —
Маладзела каб Радзіма,
Каб кожны ў ёй шчаслівым узрастаў.
І значыць ён усюды і заўсёды
Жыць і яны будзе сярод нас.

А тым,
А тым, хто помсту нам рыхтуе
За тое, што мы сталіны ў жыцці,
За тое, што агністы над намі
Шуміць любімай партыі сцягі,
Аджам мы
Па-сталінску спакойна
І мужна — як адказваў ён не раз.
Жалоба сэрца цяжка нам скавала,
Але шчыльней з'ядналі мы рады.
Вядзе нас партыя —
І мы жыццё стварам,
Пакліча партыя —
Мы ўсюды разам з ёй.
Мы — сталіны,
І праўдывр між намі,
Бо з ім і перад ім наек мы сталі ў строй!
Кастусь КІРЭЎКА.

Клятва

Сакавіцкае сонца закрыта імглаю,
Гора чорнаю хмарай на сэрца лягло.

Пачынаю ад слёз чалавечых сцягі,
Крэп жалобны абвіў баявыя сцягі,

Пад якімі праз палымя, кулі і дым
Мы ў бой за Радзіму хадзілі за ім.

Слэм, мудрасці, воля капіла ў яго,
Каб жыццё ўратаваць чалавечтва ўсяго.

Ды цяжкія хвіліны для нас надыйшлі:
Анік мы яго ўратаваць не змаглі —

Хоць аддаў-бы жыццё — ты і я — кожны
з нас,
Каб ягоных вачэй ясны свет не пагас.

Пламя сталінцаў! Станьма плячо да
пляча,
Як стаялі бацькі над труной Ільіча.

Нас любюна расціў, гартаваў
праўдывр —
І шырэй, і шчыльней сёння нашы рады.

Ад паўночных шырот да паўднёвых
шырот
Камуністы клянуцца, клянецца народ

Тую клятву, што кляўся ён Леніну сам —
Зберажам мы ўсё, што пакінуў ён нам:

Чысьціню і адзіства партыйных радоў,
І багацце палёў, і красу гарадоў,

Дружбу братніх народаў, працоўных
людзей,
Сілу арміі нязломных і шчасце дзяцей.

Свету — мір, кветкам — свежасць
някранутых рос.
Зберажам і памножым!

Хоць балюча да слёз,
Што на Волзе пад шэст чырвоных
сцягоў,
Будзе ўжочач рубіньнік ужо без яго,

Без яго у Заволжжы салы расціваюць,
Караблі, нібы ў казцы, ў пясках
палывуць,

І прачнецца аднойчы Палессе маё
Без балот, пад гамонку машын і гаёў.

Ды не прыдзеца больш ніколі ўжо нам
Пасылаць яму рапартаў і тэлеграм...

Пакуць сонца гарыць, пакуць слова
гучыць,
Будзе ў сэрцы ён жыць, весткі нас
і вучыць.

Перад гэтым бюсцямі ты, чорная
смерць!
Усё, што маем, што будзем у будучым
месяць,

Гэта — думы яго, гэта — планы яго,
Гэта — справы яго для народа ўсяго.

Пімен ПАНЧАНКА.

Шостае сакавіка

Перад гэтым пяккім развітанням,
Скалынушы рыданаем зіму,
Затала Радзіма дыханне,
Каб лягчэй было дыхаць Яму.

Камічела трывожная поўнач
У чаканні, што скажы Масква.
Пасуровелі вочы раптоўна,
Боль нясцерпны нам вусны скаваў.

Раніцою страшным абвалам
Словы цяжка на сэрца ляглі.
І, як маці, зямля зарыдала, —
Не суняць гэта гора зямлі!

Можна страціць і брата, і сына,
Радзімы можна пасці ў баі,

А такіх... такіх павінны
Быць заўсёды жывымі ў страі.

Дык няўжо ён у дзень Першамай,
Ціха ўзыйшоў на маўзалеў,
Суайчынікчы не прыўзаяў,
І не прыме букеты ў дзяцей?..

У маўчаны прыходзяць калоны.
То лёцца сурова сталь.
З гэтай сталлю на варце ў Калонным,
Сэрца, гарт набываючы, — стань!

Будуць пяккасы, будуць паходы
І апошня будзе баі.
З нам! Ен! З нам! Будзе заўсёды
Непахісна стаяць у страі.

Анатоль ВЯЛЮГІН.

Самы родны, самы дарогі чалавек

Бязмежны наш смутак, вялікае наша
гора. Сэрца кожнага савецкага чалавека
сіскаецца болям — ад нас навікі адшоў
самы блізкі, самы родны, самы дарогі ча-
лавец, наш мудры настаўнік і праўдывр
Іосіф Вісарыёнавіч Сталін.

З імем дарогага Сталіна звязаны гіста-
рычныя перамогі нашай краіны, яе вялі-
касны поступ і росквіт. Разам са сваім
настаўнікам і другам В. І. Леніным
таварыш Сталін стварыў магутную Каму-
ністычную партыю і Савецкую дзяр-
жаву. Ён натхніў савецкі народ на вялі-
кую барацьбу за пабудову сацыялізма.
Ён забяспечыў нам сваім мудрым кіраў-
ніцтвам перамогу ў Вялікай Айчыннай
вайне. Ён узароў нас геніяльным вучэ-
нем аб пабудове камунізма ў нашай
краіне.

Ад маладых гадоў і да апошняга дых-
ня ўсё жыццё Іосіфа Вісарыёнавіча

Сталіна было прысвечана народу, яго
шчасцю і славе. Не шкадуючы сіл і здэ-
роў, вялікі праўдывр працаваў і тварыў
у імя перамогі вечна неспыннага жыцця,
у імя перамогі камунізма. Бязлітасна
смерць абарвала дзейнасць геніяльнага
тварца. Але смерць не пераможа яго неўмі-
ручных спраў. Сцяг Леніна — Сталіна
трымае ў моцных руках загартаваная як
сталь Камуністычная партыя. Перамагаю-
чы вялікі боль і смутак, савецкі народ
яшчэ цяпер агрутуецца вакол свайго рог-
най партыі і пад сцягам Леніна—Сталіна
пойдзе наперад, да перамогі камунізма.
Вялікі наказ дарогага праўдывра будучы
ператвораны ў жыццё. Савецкі народ
створыць свайму любімаму і незабыўнаму
сыну і бацьку неўміручы помнік, імя яко-
му — камунізм.

Петро ГЛЕБКА.

Ён з намі

Розум, сэрца ніяк не могуць паверыць у
гэтую страшную, бялую вестку.

Мы з першых дзён свайго свядомага
жыцця прывыклі адчуваць яго ў сваёй
душы як самага блізкага, неаддзельнага ад
нас чалавека. У дні нашай радасці і на-
шага гора, нашай трылогі і нашага розлу-
му ён быў заўсёды з намі, вялікі настаў-
нік, мудры дарадчык, самы дарогі, самы
сардэчны друг.

Яго імя было на нашых вуснах, калі
мы толькі вучыліся вымаўляць першыя
словы, з яго імем мы вучыліся разумець
жыццё, яго імя адкрывала перад намі
неагледаныя, шчаслівыя шляхі ў сталасць.
Яго імя, яго мужнасць і ўпэўненасць пад-
трымлівалі нас у жорсткіх, бязлітасных
дні вайны. З яго імем на вуснах і яго
вобразах у сэрцы мы вялі смяротны бой
з ворагам і, як салдатаў яго непераможнай
арміі, перамаглі. Яго вобраз быў у нашай
свядомасці непаддзельна звязан з вялікай
марай пра будучыню камунізма, пра ясны
заўтрашні дзень.

Яго жыццё было нашай надзеяй,
натхненнем.

Няма такога народа, які-б не адчуваў
сёння няўпэўненнага гора, няма сёння сур-
дзенага чалавека ў свеце, які-б не пера-
жываў гэтую страту, як найвялікшае
сваё няшчасце.

Чорным жалобным крэпам апавіты сёнь-
ня сэрцы савецкіх людзей. Але мы не па-
дадзіліся роспачу. Сіла палкаводца ў яго
арміі. Калі на полі бою гіне палкаво-
дзец, застаецца армія, якую ён вы-
расціў і загартаваў. Калі памірае настаў-
нік, застаюцца працаваць яго вучні і па-
слядоўнікі.

Таварыша Сталіна няма, але жыцьцё
і будучы вечна жыць мільёны яго вучняў,
яго сыны і дачкі — сталінцы.

Таварыша Сталіна няма, але жыць і
будзе жыць сталінская дзяржава — Савец-
кі Саюз, — якую ён пабудоваў і ўмацаваў.
Згуртуеся-ж яшчэ шчыльней вакол
партыі Леніна—Сталіна, якая павядзе нас
да перамогі камунізма, да асных вы-
шчыняў найвялікшай мары чалавечтва, да
камунізма.

Іван МЕЛЕЖ.

Яго імя і справы неўміручыя

Жалобная вестка аб смерці саратніка і
геніяльнага праўдывра і настаўніка
Камуністычнай партыі і савецкага народа
Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна глыбокім
болем адзвалася ў сэрцах усіх савецкіх лю-
дзей. Басконца вялікай утраты і апаўце-
да смерць праўдывра для працоўных Со-
вецкай Беларусі.

Ва ўсіх гарадах, населеных пунктах,
вёсках, на фабрыках, заводах і ва ўстано-
вах рэспублікі — усюды адбываюцца жалоб-
ныя мітынгі. У гэты час дзяжкі выраба-
ванняў думкі ўсіх працоўных — з рогнай
Камуністычнай партыяй, якую таварыш
Сталін загартаваў і ператварыў у маналі-
тную крэпасць, у сілу, здольную вырашыць
любавыя задачы, перамагчы ўсе і ўсялякія
цярпежы.

Разам з усім савецкім народам невыка-
на глыбокую жалобу з паводу смерці
Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна перажы-
ваюць работнікі культуры, пісьменнікі,
дзярчы мастацтва Савецкай Беларусі. У
асобе таварыша Сталіна наша літара-
тура, наша мастацтва страцілі свайго
лепшага друга і чужага бацьку.

Шостага сакавіка адбыўся жалобны мі-
тынг пісьменнікаў г. Мінска. Памяшанне
клуба запоўнілі пісьменнікі, члены іх
сям'яў.

У зале — напружаная цішыня. Позір-
кі ўсіх накіраваны да абвітага чор-
ным крэпам партрэта таго, хто на праця-
гу многіх год пасля смерці Леніна веў
краіну па ленынскаму шляху, хто ўвасобіў
ленинізм у магутнасць сацыялістычнай
Радзімы і маналітнае адзіства Каму-
ністычнай партыі, у росквіт культуры, у
шчасце і дабрабыт савецкіх людзей.

Жалобны мітынг адкрыў лаўрэат Ста-
лінскай прэміі П. Броўка. Звяртаючыся
да прысутных, ён гаворыць:

— Дарогі таварышы! Цяжка, балю-
чае гора агарнула ўвесь савецкі народ,
усё працоўнае чалавечтва. Пасля цяжкай
хваробы адыйшоў ад нас гораца любімы
праўдывр і настаўнік, наш родны бацька,
дарогі Іосіф Вісарыёнавіч Сталін.

Тав. Броўка прапанаваў ўшанаваць па-
мяць Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна. У глы-
бокім маўчаны ўсе ўстаюць.

Пасля зачытання звароту Цэнтраль-
нага Камітэта Камуністычнай партыі
Савецкага Саюза, Савета Міністраў Саюза
ССР і Праэдыума Вярхоўнага Савета
ССР да ўсіх членаў партыі, да ўсіх пра-
цоўных Савецкага Саюза тав. Броўка гаво-
рыць:

— Пісьменнікі Савецкай Беларусі раз-
зам з усім савецкім народам глыбока пе-
ражываюць найвялікшую утрату — смерць
любимага праўдывра і настаўніка ўсіх на-
родаў, лепшага друга савецкай літаратуры
таварыша Сталіна. Думка не хоча пага-

дацца з тым, што ўжо няма ў жы-
вых геніяльнага настаўніка працоўных
ўсяго свету, светача міру, нашага настаў-
ніка, які вызначыў шляхі нашых поспе-
хаў, шляхі развіцця савецкай літаратуры.
Думка гаворыць адно: ён заўсёды з намі,
навікі, ён жыў ва ўсім дасягнутым
савецкім народам, ён жыў і вечна
будзе жыць у сэрцах і справах усіх са-
вецкіх людзей. Памянемся-ж, таварышы,
у гэты цяжкі час, што мы, пісьменнікі
Савецкай Беларусі, аддадзім усе свае сілы
бессмертнай справе яго, што пад сцягам
Леніна—Сталіна будзем яшчэ больш на-
стойліва і адна працаваць пад кіраўніч-
твам слаўнага Цэнтральнага Камітэта Ко-
муністычнай партыі Савецкага Саюза і
роднага Савецкага Урада, спадзяючы за-
веты вялікага Сталіна, будуючы каму-
ністычнае грамадства.

На трыбуну лаўрэат Сталінскай прэміі
К. Крапіва. Ён гаворыць аб невымерна
цяжкім гора, якое пасцігла савецкі народ.
Басконца дарога і блізка імя Сталіна бе-
ларускаму народу. Сталін стварыў Бе-
ларускую Савецкую дзяржаву, з'янаў бе-
ларускі народ у адзіную сям'ю. У гэтыя
журботныя дні, гаворыць прамоўца, усе
савецкія людзі гораца клянуцца яшчэ
цісьней агрутавацца вакол партыі і Савец-
кага Урада, прыклясці ўсе свае намаганні,
каб паспяхова ажыццявіць мудрыя ста-
лінскія ўказанні аб будаўніцтве каму-
нізма.

Выступае лаўрэат Сталінскай прэміі
А. Куляшоў:

— Цяжка страціць друга, страціць
бацьку, а якім-жа невыказным болям
адзіваецца ў нас страта чалавека, які быў
адначасна і родным працаваць і другам,
і настаўнікам, і праўдывром. Цяжка
паверыць у смерць таго, хто ў свядомасці
нашай бессмертна. Цяжка паверыць, што
сярод нас няма больш нашага дарогага
таварыша Сталіна. Народ глыбока смуткуе
і балюча перажывае смерць любимага
праўдывра. Але страшэннае гора, смутак
і жалоба не зможыць волю савецкіх людзей.
Пад кіраўніцтвам рогнай партыі яны пойд-
дуць і надалей на сталінскаму шляху да
камунізма.

На трыбуну ўзыходзяць новыя прамоў-
цы. Іх выступленні напоўнены болям без-
застойнай утраты і жалобі. Яны гавораць
аб свайго адзінага партыі, аб свайго гатоў-
насці настаюна змаганца за справу,
якой вялікі Сталін аддаў усё сваё жыццё
да апошняга дыхання. Гэтымі пачуццямі
былі прасякнуты выступленні М. Танка,
К. Кірэнькі, А. Астрыжкі, М. Лужаніна,
Я. Брыля, М. Лынькова, П. Глебкі, І. Ша-
мяйна, А. Васілевіч, П. Кавалева, А. Вя-
люгіна, Р. Няхая.

Удзельнікі жалобнага мітынга адзіна-
душна прымаюць тэлеграму Цэнтральнаму
Камітэту КПСС, у якой работнікі літара-
туры Савецкай Беларусі клянуцца яшчэ
цісьней агрутавацца вакол партыі і Савец-
кага Урада, да канца будзе вернымі спра-
вае Леніна—Сталіна.

Вялікая ўтрата

Найвялікшы геній чалавечтва пакінуў
нас. Савецкі народ утрат